

Magyar nyelv és irodalom helyi tanterv – választható

Tehetséggondozás

A személyiségfejlesztésben kiemelt fontosságúnak tartjuk a nyelvi kommunikációs képesség fejlesztését. A tanulás folyamatában kiemelten kezeljük a gondolkodási műveletek elsajátítását, az önfejlesztést, az alkotó munka iránti igényt, a kritikus, tárgyilagos magatartásformák kialakítását. A nyelvi ismeret minden további ismeret alapja, feltétele. Az anyanyelvi és irodalmi műveltséget az iskolának kell megalapoznia és folyamatosan fejlesztenie. A nyelv segítségével közli az ember a gondolatait, ért meg másokat, szerzi ismereteit, a nyelv teszi lehetővé, hogy társadalomban éljen.

Széleskörű, változatos ismeretanyag biztosításával, a szóbeli kommunikáció előtérbe helyezésével valósítjuk meg a személyiségfejlesztést és a közéletiségre nevelést. Tanulóinkat motiváljuk a különféle versenyeken való részvételre, a szereplésre is. Ebben a munkánkban lehetőséget nyújtanak számunkra a különféle háziversenyek – nyelvtan, helyesírás, vetélkedők, az ünnepi műsorok, a tanórán kívüli művészeti, kulturális programok. Rendszeresen igen sikeres szereplői vagyunk a városi, megyei vers- és prózamondó, mesemondó versenyeknek. Fontosnak tartjuk a tanulók önálló tanulási képességének a fejlesztését, a logikai összefüggésekre épülő tanulást szorgalmazzuk. Törekszünk arra, hogy tanulóinkban az önálló ismeretszerzés és szereplés iránti vágyat felkeltsük, és szorgalmazzuk a biztos, szövegértő olvasás elsajátítását.

Sikeres szereplésük érdekében nem csak a felkészítésükre törekszünk, hanem a mindennapi munkánkban is alkalmazzuk a szituációs gyakorlatokat, az önismereti játékokat, a gondolkodtató változatos feladatokat, a helyes vitamódszerek bemutatását. Arra törekszünk, hogy diákjaink a különböző helyzetekben kulturáltan fejtsek ki véleményüket, tudjanak érvelni, meggyőzni másokat, de képesek legyenek az értelmes kompromisszumokra is.

Tanulóink felkészültségét folyamatosan figyelemmel kísérjük, ellenőrizzük, értékeljük, ezzel nem csak az ő munkájukról, hanem a miénkről is visszaigazolást kapunk. Munkánk színvonalát elsősorban az ő helytállásuk bizonyítja az iskolán kívüli megmérettetésben.

Számonkérés, értékelés: az órai munka több szempontú értékelése (kiselőadás, órai aktivitás, kreativitás, önálló, egyéni gondolkodásmód stb.)

Továbbhaladás feltétele: önmagához képest mennyit fejlődött (gyengén megfelelt, megfelelt, jól megfelelt, kiválóan megfelelt)

Éves óraszám:

5. évfolyam: 36 óra (heti 1 óra) (18 magyar nyelvtan, 18 magyar irodalom)

6. évfolyam: 36 óra (heti 1 óra) (18 magyar nyelvtan, 18 magyar irodalom)

7. évfolyam: 36 óra (heti 1 óra) (18 magyar nyelvtan, 18 magyar irodalom)

8. évfolyam: 36 óra (heti 1 óra) (18 magyar nyelvtan, 18 magyar irodalom)

Magyar nyelvtan

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása		2	
Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés		3	
Írás, fogalmazás		2	
Helyesírás		4	
A szavak szerkezete és jelentése		3	
A nyelv szerkezete		4	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	
Előzetes tudás	Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre. Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése. Az alapvető kommunikációs kapcsolatfelvételi formák ismerete és alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdés, kérés stb.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel). A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlejtés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással. Törekvés a különböző beszédhelyzetekben a jól formált, a kommunikációs célt közvetítő beszéd alkottatására. A kifejező kommunikáció, a megfelelő szókinccs alkalmaztatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor, személyek jellemzésekor. A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a konfliktusok kezelése képességének fejlesztése. A kiejtés, a szöveg és a nem nyelvi jelek közötti összhang kialakulásának fejlesztése. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításán keresztül a nemzeti identitás erősítése. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másá iránti tisztelet erősítése. A kommunikációs folyamat alapvető tényezőinek tudatosítása. Kommunikációs (illem) szabályok tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A hallásértés fejlesztése analitikus és evaluációs gyakorlatokkal. Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása. Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.		<i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok.

<p>A közlési szándéknak megfelelő szókinés, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>Különböző, a kommunikációs célnak, a kommunikációs helyzet: tér, idő és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása szerepjátékkal, drámapedagógiai gyakorlatokkal.</p> <p>Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés.</p> <p>Férfiak és nők, felnőttek és gyermekek kommunikációja különbözőségeinek megfigyelése, kommunikációs (illem) szabályok (férfiak és nők, felnőttek és gyermekek, gyermekek és gyermekek) között.</p> <p>Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció.</p> <p><i>Természetismeret:</i> Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; az érzékszervek szerepe.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.</p>
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegfeldolgozás általános sémájának tudatosítása változó szövegeken. Az olvasási technika fejlesztése különféle folyamatos és nem folyamatos szövegeken többféle szövegértési eljárással. A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmezése. Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Különféle szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p> <p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken. Az ismert szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása stb.) alkalmazása, illetve újabb stratégiákkal való bővítése (szintézis, szelektív olvasás).</p> <p>Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.</p> <p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.</p> <p>Az olvasott szövegek mondanivalójának saját szavakkal történő</p>	<p><i>Matematika;</i> <i>Természetismeret:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p>	

megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.	szöveg és kép összefüggései.
--	------------------------------

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	
Előzetes tudás	A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>nyelvi</i> kompetenciák fejlesztése az írástechnikai téren: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb. Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend, a szöveg tagolása bekezdésekre. A tanult fogalmazási műfajokban való jártasság, szövegalkotás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írástechnika tempójának, esztétikai megjelenésének fejlesztése, javítása. Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjainak fejlesztése. Az ismert fogalmazási műfajokban történő változatos, kreatív szövegalkotás támogatása. Újabb szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.</p> <p>Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.</p> <p>Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.</p> <p>A vázlatkészítés szabályainak, fajtáinak megismerése; gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez.</p> <p>Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.</p> <p>Az írott és nyomtatott szöveg formájának üzenete.</p> <p>Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókinccs használata.</p> <p>Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél.</p> <p>Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősookról.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes kapcsolattartó műfajok.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	
Előzetes tudás	A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok megismertetése, tudatosítása, azok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban.</p> <p>A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása.</p> <p>A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p>Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés eleve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesíráásra.</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika:</i></p> <p>a tantárgyra jellemző fogalmak, digitális kifejezések helyesírása.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p style="text-align: center;">A szavak szerkezete és jelentése</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A szavak szerkezeti elemzése egyszerűbb esetekben: szótó, toldalékok, összetett szavak tagjai.</p> <p>Az azonos alakú, többjelentésű és a rokon értelmű szavak megfelelő alkalmazása a beszélt és írott szövegalkotásban; közmondások, szólások jelentésének értelmezése, eredeti funkciójuk ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szavak szerkezetének megfigyeltetése, a főbb szóelemek funkcióinak tapasztalati úton történő fölfedeztetése.</p> <p>A magyar nyelv szinonima-gazdagságának, a szójelentések rétegzettségének, sokszínű kifejezőképességének fölfedeztetése. Szókincsbővítés, annak megtapasztaltatása, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni.</p>	
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p>
<p>A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok: képző, jel, rag.</p> <p>Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. A szavak jelentése és hangalakja közötti összefüggés megfigyelése.</p> <p>Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése.</p> <p>Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.</p>	<p><i>Idegen nyelvek:</i></p> <p>a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p style="text-align: center;">A nyelv szerkezete</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A hangok, képzésük, kiejtésük, kapcsolódásuk.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.) A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények A magyar hangrendszer jellemezőinek tapasztalati úton történő megismerése. A hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A beszédhangok hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése, a képzési módok megfigyelése. <ul style="list-style-type: none"> – A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: – magánhangzók, mássalhangzók; – magánhangzók: magas, mély; rövid, hosszú; – mássalhangzók: zöngés, zöngétlen. Néhány, a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűség: megfigyelésük kiejtésben, a beszédben és az írásban. A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés. A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól. A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.	Kapcsolódási pontok <i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete. <i>Természetismeret:</i> az ember hangképző szervei.

Magyar irodalom 5. évfolyam

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	Témakör összidőkerete
Mesék		4	
Petőfi Sándor		3	
A fantázia birodalmában		4	
Antoine de Saint- Exupery: A kis herceg		4	
Birodalmi hírmondó		3	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mesék	
Előzetes tudás	Népmesék, műmesék. Verses és prózai formájú mesék. A mese műfaji változatai. Mesehősök, meseformulák. Meseírók, mesegyűjtők (magyar és világirodalmi, valamint kortárs példákkal).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése, hogy a mesék segítenek alapvető magatartásformák, erkölcsi értékek megismerésében és értékelésében. Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése, kreatív gyakorlatok, mesemondás. Újabb	

	mesék megismerése, a műfaji változatok tudatosítása. A befogadói képességek fejlesztése: a valóság és fikció különbségének belátása, mesék verses és prózai formáinak tudatosítása. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkal kapcsolatos fogalmak alkalmazásával. Szóbeli kifejezésformák: történetmondás, cselekményismertetés, mesehősök bemutatása; művek, részletek előadása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Mesék, népköltészeti alkotások Erdélyi és viharoskéri népmesék és népmondák olvasása, feldolgozása dramatizálással és bábjátékkal.	<ul style="list-style-type: none"> – Ismerje a honismereti sajátosságokat – speciális hőstípusok megismerése, ábrázolása; – képes cselekményismertetésre, hős-bemutatásra; – megtanul és előad művet/műrészletet. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történetekben a valóság és a fiktív elemek megkülönböztetése.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező beszéd, mesemondás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Petőfi Sándor	
Előzetes tudás	Mesék; mesehős, kaland. Cselekmény, helyszínek, elbeszélés, párbeszéd, leírás. Verses epikai művek, verselés, rímelés. Petőfi néhány lírai alkotása (köztük: <i>Anyám tyúkja</i> , <i>Füstbe ment terv</i> , <i>Nemzeti dal</i>).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismeri, megérti és képes jellemezni a szereplőket; együttműködik a mű poétikai, nyelvi sajátosságainak feltárásában. Szóbeli és írásbeli fogalmazási képessége különböző közlésformájú önálló gyakorlatok révén fejlődik. Képesé válik élménye, véleménye megosztására, magatartásformák megítélésére, azonosulásra erkölcsi értékekkel (pl. hűség, bátorság); memoriterek előadására.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Petőfi élete és művei Válogatás a népköltészeti műveiből. Műsoróra Megzenésített Petőfi versek hallgatása Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.	<ul style="list-style-type: none"> – Az irodalom és a zene kapcsolata – Önálló ismeretszerzési gyakorlatok 	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, segítő kapcsolatok, felnőtté válás, beavatás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusérzék fejlesztése, ritmizálás.</p> <p><i>Vizuális kultúra; mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> illusztrációk</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A fantázia birodalmában	
--	--------------------------------	--

Előzetes tudás	Eddigi film és olvasmányélmények a fantázia világából. Eddig tanult fogalmazási műfajok alkalmazása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fogalmazási műfajok kombinálása, összefűzése történetfolyammá. A szókincs fejlesztése	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A fantázia birodalmában Részletek Michael Ende A végtelen történet című könyvéből. A felolvasott részletek alapján egyéni fantáziabirodalom létrehozása Fogalmazási műfajok alkalmazása: - elbeszélés - levél - leírás	A fogalmazási műfajok kombinálása, összefűzése történetfolyammá. A szókincs fejlesztése	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> <i>Ének-zene; vizuális kultúra:</i> <i>Erkölcstan:</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Antoine de Saint- Exupery:A kis herceg	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Korábban olvasott gyermekregények, meseregények, ifjúsági regények. Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyermekkori konfliktusok átélése, azonosulás a vállalható erkölcsi értékekkel. Az elmélyült olvasás, a hatékony, önálló szövegfeldolgozás támogatása, felkészülés <i>A kis herceg</i> sok szempontú megközelítésére. A szóbeli és írásbeli szövegalkotási képesség továbbfejlesztése feladatok megoldásával.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Antoine de Saint – Exupery: A kis herceg. A szerző életrajza A mű rövid tartalma, mondanivalója. A film megtekintése.	– Ismerje fel az olvasott mű műfaji jegyeit, szerkezetét. – A film és a regény műfaji jegyeinek összehasonlítása	<i>Erkölcstan:</i> jó és rossz, bűn és erény, a lelkiismeret. <i>Dráma és tánc:.</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Birodalmi hírmondó	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	Annak belátása, hogy a nyelvi igényesség az önbecsülésnek és mások tiszteletének kifejezője. A szövegalkotás készség szintjének folyamatos fejlesztése, önkorrekció, hibajavítás. Az olvasott irodalmi művekhez (is) kapcsolódóan az elbeszélés, a leírás, a jellemzés közlésformáinak gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A megalkotott Mesebirodalom újságjának megszerkesztése:	– A műfajok sajátosságainak alkalmazása	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári</i>

<ul style="list-style-type: none"> - hír - hirdetés - interjú - kreatív írások. 	<ul style="list-style-type: none"> - A kommunikációs helyzet, a beszélő és a hallgató viszonya - mesejellemzők alkalmazása - néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.). 	<i>ismeretek;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Vizuális kultúra;</i>
---	---	---

Magyar nyelvtan 6. évfolyam

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	
Kommunikáció		2	
Hangalak, jelentés		2	
Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés		3	
Szófajok, névmás		5	
Viszonyszók, indulatszók		2	
Helyesírás		4	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció
Előzetes tudás	<p>Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre.</p> <p>Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése.</p> <p>Az alapvető kommunikációs kapcsolatfelvételi formák ismerete és alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés stb.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel).</p> <p>A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlegzés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással.</p> <p>Törekvés a különböző beszédhelyzetekben a jól formált, a kommunikációs célt közvetítő beszéd alkottatására. A kifejező kommunikáció, a megfelelő szókincs alkalmaztatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor, személyek jellemzésekor. A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a konfliktusok kezelése képességének fejlesztése.</p> <p>A kiejtés, a szöveg és a nem nyelvi jelek közötti összhang kialakulásának fejlesztése. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításán keresztül a nemzeti identitás</p>

	erősítése. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése. A kommunikációs folyamat alapvető tényezőinek tudatosítása. Kommunikációs (illem) szabályok tudatosítása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A nem nyelvi jelek a beszédben <ul style="list-style-type: none"> - Hangjelek, tekintet, mimika, taglejtések, testtartás, térköz, öltözködés, hallgatás. - Szituációk kialakítása, egyén és közösség viszonyának vizsgálata 	<i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok. <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció. <i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hangalak és jelentés	
Előzetes tudás	A szavak szerkezeti elemzése egyszerűbb esetekben: szótő, toldalékok, összetett szavak tagjai. Az azonos alakú, többjelentésű és a rokon értelmű szavak megfelelő alkalmazása a beszélt és írott szövegalkotásban; közmondások, szólások jelentésének értelmezése, eredeti funkciójuk ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szavak szerkezetének megfigyeltetése, a főbb szóelemek funkcióinak tapasztalati úton történő fölfedeztetése. A magyar nyelv szinonima-gazdagságának, a szójelentések rétegzettségének, sokszínű kifejezőképességének fölfedeztetése. Szókincsbővítés, annak megtapasztaltatása, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni. Néhány, mindennapi metafora jelentésszerkezetének játékos feladatokon keresztül történő megfigyeltetése. A magyar és valamely tanult, ismert idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságok és különbségek fölfedeztetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Hangalak és jelentés Zeneiség a költészetben: irodalmi művek hangalaktani vizsgálata (hangutánzó és hangulatfestő, azonos és hasonló alakú szavak, rokon és ellentétes jelentésű szavak) Pl.:Tóth Árpád, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor versei <ul style="list-style-type: none"> - A szavak alapjelentésének, hangulatának, stílusértékének felismerése - Kiemelt feladat:szókincsfejlesztés, nyelvművelő gyakorlatok - A hangutánzás és a ritmus fontosságának felismertetése 	<i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szövegfeldolgozás általános sémájának tudatosítása változó szövegeken.</p> <p>Az olvasási technika fejlesztése különféle folyamatos és nem folyamatos szövegeken többféle szövegértési eljárással. A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmezése.</p> <p>Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése.</p> <p>A számítógépes szövegek olvasási sajátosságainak felismertetése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p> <p>A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. (Médiatudatosság.)</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p> <p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken. Az ismert szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása stb.) alkalmazása, illetve újabb stratégiákkal való bővítése (szintézis, szelektív olvasás).</p> <p>Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különböző dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.</p> <p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.</p> <p>Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása.</p> <p>Kazinczy versenyre felkészülés</p>		<p><i>Matematika;</i> <i>Természetismeret:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggései.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szófajok, névmás	
Előzetes tudás	A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelő használatuk írott és beszélt szövegben.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.) A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése. Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p>A szófajok, a névmás Játék a szóval – szójáték</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes kifejezések - közmondások - szólások - állandósult szókapcsolatok - szófordulatok - bölcsességek és graffitik vizsgálata <p>A szófajok szerepe a kifejezőképesség fejlődésében A névmás Sziget a nevek világában – a névmások speciális használata dramatikus játékok keretében (főnév nélküli világ kialakítása) A szófajokat biztosan ismerje fel. Legyen képes a szófajok szerepét felismerni a mondatalkotásban Értse meg, hogyan hatnak a szófajok a képes kifejezésekre, melyek színessé teszik a beszédünket. Tegyen szert tapasztalatokra a graffitik terén a képes beszéd mai szófaji sajátosságaira. Értse meg milyen szerepe van a színes kifejezésekben a névmásoknak. Lássa be, hogy a névmás nélkül szürke és unalmas lenne a beszédünk. Használja a névmások minél szélesebb skáláját.</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.</p> <p><i>Természetismeret:</i> .</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Viszonyszók, indulatszók</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A hangok, képzésük, kiejtésük, kapcsolódásuk. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelő használatuk írott és beszélt szövegben.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.) A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése. Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Viszonyszók és indulatszók</p> <ul style="list-style-type: none"> - a viszonyszók szerepe a fogalmazásban és a közlésben 	<p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv</p>	

<p>(szituációs játékok keretében a viszonyszók mondatformáló szerepének fontosságát érzékelni) Ismerje a viszonyszókkal és indulatszókkal kapcsolatos nyelvhelyességi korlátokat. Érezze és lássa be milyen módon hatnak a szövegkörnyezetre.</p>	<p>hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.</p> <p><i>Természetismeret:</i> az ember hangképző szervei.</p>
---	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	
Előzetes tudás	A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok megismertetése, tudatosítása, azok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban. A szófajokhoz kapcsolódó legalapvetőbb és leggyakoribb helyesírási szabályok, normák megismertetése.</p> <p>A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása.</p> <p>A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.</p>	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<p>Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A tulajdonnév értelemtükrözőtető helyesírási alapjainak megismerése.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.</p> <p>Készülés a Simonyi helyesírási versenyre</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra;</i></p> <p><i>Természetismeret; Informatika:</i></p> <p>a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.</p>

Magyar irodalom 6. évfolyam

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	Témakör összidőkerete
Ballada		3	
Rege, monda		4	
Beszédtechnikai gyakorlatok		2	
Műsortervezés- versmondás		4	

Szövegalkotás		5	
---------------	--	---	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ballada		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Verses kisépikai alkotások; a népköltészet és műköltészet megkülönböztetése. Hangsúlyos verselés; rím.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ballada műfaji jellemzőinek, sajátos szerkesztés- és előadásmódjának megismerése; magatartásformák, erkölcsi értékek elemzése. Memoriterek kifejező tolmácsolása, különböző előadásmódok megvitatása. Arany János: <i>A walesi bárdok</i> című balladájának értelmezése, a felvetett szempontok befogadásával, megértésével (szerkezet, műfaji jellemzők, magatartásformák).		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Ballada <ul style="list-style-type: none"> - gyakorlatok a régi magyar irodalom műfajaival - Békés megyei balladák feldolgozása - epigramma és búcsúvers - a tanult stílári eszközök felhasználásával önálló műalkotása 	<ul style="list-style-type: none"> – ismerje és alkalmazza a műfaji sajátosságokat – tanári segítséggel legyen képes önálló művet készíteni, melymagán hordja a tanult műfaj jegyeit 	<i>Erkölcstan:</i> bűn, erény, lelkiismeret. <i>Ének-zene:</i> népdal, népballada.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Monda, rege		
Előzetes tudás	Mondák, legendák. Mitológiai történetek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak belátása, hogy a múlt megismerése segíti a jelenben való eligazodást, önmagunk megismerését. Olvasmányélmények célirányos felidézése, következtetések megfogalmazása, korábbi és új szövegek megismerése alapján mondatípusok rendszerezése. A képzelet, a kreativitás, az íráskészség fejlesztése. A kritikai gondolkodás fejlesztése: a történeti forrás és a mondafeldolgozás különbségének beláttatása.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Magyar mondák, pl. őstörténeti mondák/eredetmondák, történeti mondák, helyi mondák	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – a már korábbról ismert művek olvasásával felidézi a műfaji sajátosságokat; – felidéz népköltészeti műfajokat; – megismer, rendszerez mondatípusokat; – kreatív írásokat készít (pl. helyi monda, keletkezéstörténet); . 	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> forrástípusok, forráselemzés; <i>Ének-zene:</i> népdalok felidézése. <i>Vizuális kultúra:</i> honfoglaláskori művészet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédtechnikai gyakorlatok		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kommunikációs képességek fejlesztése; az önismeret, a nyelvi kultúra növelése. Elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése. A kapcsolattartás digitális műfajainak alkalmazása.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Beszédtechnikai gyakorlatok - ritmus, hangsúly, hanglejtés vizsgálata adott irodalmi művek alapján - kiejtés, a beszédhibák kiszűrése =>speciális beszédgyakorlatok alkalmazása Montágh Imréné: Beszédtechnikai feladatok	– Fejlődjön az önkontrollja és a szövegjavítási képessége – Irodalmi és köznapi szövegek összehasonlítása, feldolgozása – helyes légzéstechnika kialakítása.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Matematika; Vizuális kultúra:</i> narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása. <i>Informatika:</i> a digitális írásbeliség kapcsolattartó műfajainak ismerete.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Műsortervezés, versmondás		
Előzetes tudás	Lírai alkotások jellemzői; költői nyelv, képek, alakzatok, zeneiség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak belátása, hogy az irodalmi művek olvasása gazdagítja érzelmi életünket. A befogadási képességek növelése különböző kifejezőmódú szövegek olvasásával, feldolgozásával. Jellemző motívumok, témák azonosítása. Képesség az epikai és lírai műnem megkülönböztetésére (az ábrázolás irányultsága alapján).		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Műsorszerzés, versmondás - tavaszköszöntő műsorok tervezése, szervezése, elkészítése - forgatókönyv készítése - a versmondás fortélyai - előadás.	– önálló dramatizálás – önellenőrzés – közösségi munka – a forgatókönyv szerkesztésének lépései – felismeri a művészi stíluseszközöket és elemzi azok hatását.	<i>Ének-zene:</i> megzenésített versek.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás		
Előzetes tudás	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kommunikációs képességek fejlesztése; az önismeret, a nyelvi kultúra növelése. Elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése. A kapcsolattartás digitális műfajainak alkalmazása.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél).</p> <ul style="list-style-type: none"> - a műfaji jegyek áttekintése, gyakorlása - fiktív levél és napló - a vita és véleménynyilvánítás - vitaverseny rendezése csoportfeladatként - érvelő szövegek. <p>Kreatív írások.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - az egyes fogalmazások műfaji sajátosságainak helyes, egyidejű használata - szókincs fejlesztése - megfigyelőképesség fokozása - tömörítés gyakorlása - szóbeli fogalmazóképeség fejlesztése - vitakultúra kialakítása, fejlesztése 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Matematika; Vizuális kultúra:</i> narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása.</p> <p><i>Informatika:</i> a digitális írásbeliség kapcsolattartó műfajainak ismerete.</p>

Magyar nyelvtan 7. évfolyam

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	
Lexikonok, kézikönyvek használata		2	
Olvasás, szövegértés		3	
Nyelvművelés: mimikától a szövegig		8	
Helyesírás		5	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lexikonok, kézikönyvek használata	
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>írástechnikai</i> kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb.	

	Többféle jegyzetelési technika, forma elsajátíttatása, a célnak megfelelő kiválasztása, alkalmazása tanári segítséggel.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Lexikonok, kézikönyvek használata Speciális feladatokhoz: <ul style="list-style-type: none"> - új nyelvújítás - halandzsa - eszperente - népiesség - szleng A könyvtári ismeretek bővítése. Nyelvi kreativitás fejlesztése	<i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szövegfeldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák (intenzív és extenzív olvasás) megismertetése. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése. A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása. A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás. A különféle szövegfeldolgozási módok (szó szerinti, kritikai, kreatív olvasás) használata nyomtatott, folyamatos és nem folyamatos szövegeken. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedése, értelmezése. Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás). Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái. Nyomtatott szótár használata. Felkészülés a Kazinczy versenyre.	<i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai. <i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.	

Tematikai egység	Nyelvművelés: mimikától a szövegig	
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához,	

	<p>problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával.</p> <p>A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamatközpontúságának alkalmazása.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>írástechnikai</i> kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb.</p> <p>Többféle jegyzetelési technika, forma elsajátíttatása, a célnak megfelelő kiválasztása, alkalmazása tanári segítséggel.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Kapcsolódási pontok	
<p>Nyelvművelés: a mimikától a szövegig</p> <p>Mondatépítés</p> <p>Önkifejezés</p> <ul style="list-style-type: none"> - Most mutasd meg! Mondatok - mondatrész vagyok- élő mondatok alkotása - mondat szerkezet élőképpel, szoborjátékkal - ősemberjáték –szómondatok, szituációs játék - Mondd tőszavakkal! Mondatalkotás toldalékok nélkül. A toldalékok szerepének fontossága. - „A mondatfűzés mesterkonyhája” – a szórendiség- „Keverem, kavaram” - „Lánc, lánc, eszterlánc...” - mondatfűzés - mondatpiramisok: <ul style="list-style-type: none"> -tő, bővített, többszörösen összetett mondatok -a mondat felismerése <p>- Határozó határozók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - társ - fok –mérték - szám - hasonlító - cél - ok - állandó - eredet - eredmény <p>A mondatkohézió szerepének felismerése, helyes használata.</p> <p>Ismerje meg a beszéd kialakulásának folyamatát, főbb állomásait!</p> <p>Tanulják meg, hogy a szórend helyes alkalmazása a helyes beszéd alapja!</p> <p>Figyeljék meg, hogy a mondatok helyes sorrendje a szabatos beszéd alapköve!</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>tipográfia ismeretek.</p>

Szövegszerkesztési gyakorlatok: a határozók felismerése, helyes használata a beszédben. Az állandó vonzatok felismerése és alkalmazása a szövegekben.	
--	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröztető szerepének értelmezése. Szövegértelmezési képességek fejlesztése: a mondatfajták, a mondat szerkezeti típusainak írásjelhasználata; a szöveg központosításának leggyakoribb szabályainak megismertetése. A nyelvtani ismeretek alapján megismert összetett szavak helyesírása, az értelemtükröztető rendszer megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A helyesírás értelemtükröztető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai <i>egyszerű mondatok</i> esetében. Felkészülés a Simonyi helyesírási versenyre.		<i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek felhasználása az esztétikus és célszerű íráskép kialakításához.

Magyar irodalom 7. évfolyam

7 évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	
A reformkor irodalma az epigrammák tükrében		3	
Petőfi Sándor Békés megyében – versmondás		5	
Arany János környezetünkön		2	
Epikai ismeretek		4	
Színházi ismeretek - Drámai műfajok (egy komédia)		4	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A reformkor irodalma	
Előzetes tudás	<p>Lírai műnem. Népköltészet, műköltészet. Dal, tájleíró költemény, életkép.</p> <p>Verselési rendszerek. Hangsúlyos verselés (ütem, felező 8-as, felező 12-es). Időmértékes verselés, versláb. Rím, rímelhelyezkedés, páros rím, félrím, alliteráció. Szóképek: hasonlat, megszemélyesítés, metafora.</p> <p>Alakzatok: ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése. Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése: alakzatok, képek azonosítása, a jelentésteremtő szerep elemzése, a kompozíció meghatározó elemeinek értelmezése, érzelmi tartalmak megértése. Szövegelemzések, értelmezések sok szempontú megközelítésben. A szöveghű, kifejező szövegmondás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A reformkor irodalma - epigramma</p> <p>Válogatás Kölcsey, Vörösmarty műveiből, műsoróra szerkesztése</p> <p>A reformkor hangulatának felidézése</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Történelmi konc. – A költői nézőpont, a korszellem stílusjegyeinek megfogalmazása a versek alapján 	<p><i>Ének-zene:</i></p> <p>ritmusok, ritmusfajták azonosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>a kompozíció szerepe a festészetben, építészetben.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Petőfi Sándor Békés megyében	
Előzetes tudás	<p>Petőfi Sándor néhány műve. Jellemző műfajok a 19. század első feléből.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az irodalmi művek megismerése során a múlt értékes törekvéseinek megbecsülése, azonosulás a máig ható értékekkel.</p> <p>Ismerkedés egy korstílussal, korstílus és mű(vek) összefüggéseivel. Romantikus jegyek, vonások azonosítása, megnevezése, művészeti kapcsolódások feltárása. Képesség az önálló ismeretszerzésre, digitális források használatával.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Petőfi Sándor Békés megyében</p> <p>A „viharmadár” nyomában</p> <p>Petőfi Sándor Békés megyében (feldolgozás: A Viharsarok modulfüzetek alapján – írta Fekete Gabriella)</p> <p>Fogalmazási gyakorlatok: A tájleírás</p> <p>Zenei –irodalmi óra: megzenésített Petőfi versek hallgatása</p> <p>Versmondás</p> <p>Könyvtári óra</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tájékozódás az irodalom kronológiájában és „földrajzában”: a régió, a lakókörnyezet irodalmi emlékei, emlékhelyei – a tanult fogalmazási ismeretek felelevenítése, alkalmazása – megfigyelési szempontok: a szöveg és a dallam hangulati megegyezése alapján – életrajzi lexikonok, antológiák használata – az önálló ismeretszerzés többféle módszerével (pl. internet, elektronikus könyvtár) is gyűjt információkat. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> romantikus festmények, épületek, viseletek.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a zenei romantika.</p> <p><i>Informatika:</i> önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Arany János környékünkön	
Előzetes tudás	<p>Lírai műnem. Népköltészet, műköltészet. Dal, tájleíró költemény, életkép.</p> <p>Verselési rendszerek. Hangsúlyos verselés (ütem, felező 8-as, felező 12-es). Időmértékes verselés, versláb. Rím, rímelhelyezkedés, páros rím, félrím, alliteráció. Szóképek: hasonlat, megszemélyesítés, metafora.</p> <p>Alakzatok: ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése. Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése: alakzatok, képek azonosítása, a jelentésteremtő szerep elemzése, a kompozíció meghatározó elemeinek értelmezése, érzelmi tartalmak megértése. Szövegelemzések, értelmezések sok szempontú megközelítésben. A szöveghű, kifejező szövegmondás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Arany János környékünkön</p> <p>Arany János életrajza és művei – kiemelten a környező emlékhelyek alapján – Gyermek és szivárvány asszony</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a lakókörnyezet irodalmi emlékei, emlékhelyei – az elbeszélő fogalmazás műfaji sajátosságainak alkalmazása 	<p><i>Ének-zene:</i></p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a kompozíció szerepe</p>

Kirándulás Gesztre az Arany János emlékhely megtekintése		a festészetben, építészetben.
Fogalmazási gyakorlat: elbeszélő fogalmazás a geszti élmények alapján		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Epikai ismeretek	
Előzetes tudás	Regényelemzések (házi és egyéni olvasmányok). A romantikus korstílus. Nagyepikai művek jellemzői: szerkezet, idő- és térviszonyok, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; szereplők rendszere; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Fogékonyság a tematikai és erkölcsi megközelítésre, értékek azonosítására, megvitatására, a szereplők erkölcsi dilemmáinak, döntéseinek mérlegelésére. Komplex képességfejlesztés: egy Jókai-regény sok szempontú megközelítése, elemzése (pl. idő- és térviszonyok, előreutalások, késleltetések, elbeszélői nézőpont, stílusjellemzők).	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Epikai ismeretek Jókai: Az aranyember c. film megtekintése. Mikszáth: A jó palócok és A tóth atyafiak c. művéből szabadon választható mű olvasása és feldolgozása Dramatikus játékóra a kiválasztott mű alapján.	<ul style="list-style-type: none"> – az irodalmi mű a filmművészetben – fokozottan önállóuló ismeretszerzés, műfeldolgozás – jellemábrázolás a dramatikus színjátékban 	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a történelmi regény eseményei és a történelem. <i>Földrajz:</i> az olvasott Jókai-regény topológiája. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Jókai-regények filmes adaptációi.

Tematikai egység/	Színházi alapismeretek	
--------------------------	-------------------------------	--

Fejlesztési cél		
Előzetes tudás	Dramatikus játék, dialógus, szerepjáték, dráma, színház.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Drámai mű(vek) közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl. szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására. A műben megjelenített konfliktusok, döntések felismerése és mérlegelése. A komikum mint műfajformáló minőség felismerése, formáinak megkülönböztetése. Részvétel megjelenítésben (drámajátékban), színházi előadás megbeszélésében.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Színházi alapismeretek</p> <p>A dráma és a színház szó eredete, meghatározása</p> <p>A görög színház</p> <p>A tragédia</p> <p>Szophoklész: Antigoné (részletek)</p> <p>Shakespeare és a Globe színház</p> <p>A komédia</p> <p>Shakespeare: Szentivánéji álom (részletek)</p> <p>Szövegolvasási gyakorlóóra dramaturgiai szövegkönyv alapján</p> <p>A magyar színjátszás kezdetei</p> <p>A magyar nép őseinek szokásai – A csodaszarvas monda</p> <p>Dramatikus színjáték</p> <p>A csodaszarvas monda feldolgozása</p> <p>Színházlátogatás és a látottak feldolgozása megadott szempontok alapján</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a műnem ismerete; alapfogalmak megismerése – a műfajok jellegzetességei – a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjének felismerésére; – a komikum mint műfajformáló minőség felismerésére, formáinak megkülönböztetésére; – egy jellem típus azonosítására; – képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére; – alkalmas részlet megtanulására, esetleg jelenet előadására az olvasott drámai műből, valamint egy látott jelenet (színházi előadás vagy felvétele) értelmezésére. 	<p><i>Dráma és tánc:</i></p> <p>dráma és színház, a színházi megjelenítés, szituáció, jellem, díszlet, színpadi szövegmondás.</p>

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	
A helyesírás és írástörténet		2	
Olvasás, szövegértés		3	
Írásjelek		3	
Helyesírás		4	
A különírás és az egybeírás		4	
Idegen szavak		2	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A helyesírás és írástörténet	
Előzetes tudás	A nyelv változó jelenség. Szótárhasználat, szókincsünk változásai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése. A nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	A helyesírás és írástörténet - a magyar helyesírás előzményei - helyesírási kézikönyvek - helyesírási rendszerünk A középkori, az újkori és a legújabb kori helyesírási rendszerek felismerése, jellemzők megnevezése. Kézikönyvek használata.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a finnugor nyelvrokonság kérdése.</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szövegfeldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység	Kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes	

nevelési-fejlesztési céljai	információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás. A különféle szövegfeldolgozási módok (szó szerinti, kritikai, kreatív olvasás) használata elektronikus és nyomtatott, folyamatos és nem folyamatos szövegeken. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedése, értelmezése. Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás). Az internetes adatkeresés, szövegkutatás, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése. A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása. Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái. Elektronikus és nyomtatott szótár használata.	Kapcsolódási pontok <i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai. <i>Informatika:</i> keresési ismeretek alkalmazása. <i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.

Az írásjelek	
Fejlesztési cél	
Előzetes tudás	Szótő, toldalék: képző, jel, rag; összetett szók; alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek: főnévi, melléknévi, határozószói igenév. Mondatfajták típusai, használatuk.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat-és szövegépítő eljárásokkal. A mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése. A viszonyzó és mondatzó funkcionális szerepének megismertetése. A szóalkotási módok megismertetése. A modalitásnak (a mondatfajtáknak) megfelelő akusztikai eszközök tudatosítása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Az írásjelek - mondatközi és mondatzáró írásjelek alkalmazása az egyszerű és az összetett mondatok esetében. - az idézés - a keltezés és a számok helyesírása	Kapcsolódási pontok <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció, a vizuális közlések felépítése. <i>Idegen nyelv:</i> a tanult idegen nyelv szóalkotása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Nyelvi tudatosság: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröző szerepének értelmezése. Szövegértelmezési képességek fejlesztése: a mondatfajták, a mondat szerkezeti típusainak írásjelhasználata; a szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek leggyakoribb szabályainak megismertetése. A nyelvtani tanulmányok során megismert összetett szavak helyesírása, az értelemtükröző rendszer megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A helyesírás értelemtükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. Az írásjelek, a szöveg központozásának legfontosabb szabályai. A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódja. Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása.		<i>Informatika:</i> a helyesírási ellenőrző programok. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek - esztétikus és célszerű íráskép.

Fejlesztési cél	Különírás és az egybeírás	
Előzetes tudás	Szótő, toldalék: képző, jel, rag; összetett szók; alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek: főnévi, melléknévi, határozószói igenév. Mondatfajták típusai, használatuk.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat-és szövegépítő eljárásokkal. A mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése. A viszonyzó és mondatszók funkcionális szerepének megismertetése. A szóalkotási módok megismertetése. A modalitásnak (a mondatfajtáknak) megfelelő akusztikai eszközök tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szóösszetétel típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.		<i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció, a vizuális közlések felépítése. <i>Idegen nyelv:</i> a tanult

<p>Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - az alárendelő és a mellérendelő összetett szavak <p>Helyesírási szabályok megfogalmazása példák alapján, alkalmazásuk több feladatsoron keresztül. A helyesírási szabályzat biztos kezelése, tudjon tájékozódni a szabályok között.</p>	idegen nyelv szóalkotása.
---	---------------------------

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az idegen szavak	Órakeret
Előzetes tudás	A nyelv változó jelenség. Szótárhasználat, szókincsünk változásai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése. A nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az idegen szavak</p> <p>Rövid és hosszú magánhangzók és mássalhangzók az idegen szavakban.</p> <p>Az idegen szavak toldalékolása.</p> <p>Az idegen szavak helyesírásának ismerete. Tájékozódás a szavak között.</p>		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a finnugor nyelvrokonság kérdése.</i>

Magyar irodalom 8. évfolyam

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe		Helyi többlet óraszám	
A Nyugat nagy nemzedékei - versmondás		6	
Karinthy Frigyes: Így írtok ti		3	
A XX. sz. magyar novellairodalma		5	
A magyar színművészet rövid áttekintése		4	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyugat nagy nemzedékei –versmondás fortélyai	
Előzetes tudás	A romantika mint az utolsó egységes korstílus. Ady, Kosztolányi (vagy más, korszakbeli szerző) egy-két műve.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértése, hogy egy korszak sokféle módon vet fel erkölcsi és esztétikai kérdéseket, és sokféle műformában és hangnemben felelhet a problémákra. Megismerkedés egy korszak irodalmi életével és stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével. A stíloselemzési képességek fejlesztése. Az önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat és forráskezelés támogatása. A regionális és helyi kötődések elmélyítése a korszak irodalmi, művészeti, kulturális emlékeinek, emlékhelyeinek azonosításával.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség). Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió stílus- és formajegyei. A Nyugat nagy nemzedékei: - első - második - harmadik nemzedék A lázadó költők: Juhász Gyula, Babits Mihály, Tóth Árpád, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor	A tanuló megismerkedik – egy korszak stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével; – ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a <i>Nyugat</i> szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok); Nyugat szerepének ismerete. A tanuló ismerje fel a magyar irodalom modernizációjának jeleit. Európaiság és magyarság összefonódása. –	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismertek:</i> a korstílusok művelődéstörténeti, életmódbeli vonatkozásai. <i>Vizuális kultúra:</i> stílusirányzatok a 20. század elején.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Karinthy Frigyes: Így írtok ti	
Előzetes tudás	Lírai műnem. Dal, óda, himnusz, elégia, epigramma.	

	Poétikai és verstani alapfogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése, hogy a líra különböző műfajai az emberi érzelmek, erkölcsi döntések átélésének és a velük való azonosulás lehetőségét teremtik meg.	
	Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése. Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése: alakzatok, képek azonosítása, a jelentésteremtő szerep elemzése, a kompozíció meghatározó elemeinek értelmezése, az érzelmi intelligencia, az empátia fejlesztése, az érzelmi tartalmak megértése révén. Szövegelemzések, értelmezések sok szempontú megközelítésben. A szöveghű, kifejező szövegmondás fejlesztése.	
	Képesség a reklám, a popzene új szóbeli költészetének értelmezésére, közműveltségi helyének, szerepének megértésére..	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Karinthy Frigyes: Így írtok ti A paródia Fogalmazási gyakorlatok.	<ul style="list-style-type: none"> – Képes legyen a tanuló a gúnyt, az iróniát és a paródiát összehasonlítani jellegzetes jegyeik alapján. A téma, az írói látásmód és álláspont megértése. – Önálló paródia írása 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> témák, tematikus kapcsolódások a festészetben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> beavatás; bűn, bűnhődés, lelkiismeret.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás, élménymegosztás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A XX. század magyar novellairodalma	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Verses és prózaepika (néhány, már tanult műfajjal). Mese, monda, mitológiai történet, bibliai elbeszélés, novella, kisregény, anekdota, ballada. Cselekmény, idő, helyszínek, fordulat, szereplő; szerkezet; elbeszélés, párbeszéd, leírás; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tematikus kapcsolódások, alapvető élethelyzetek, érzelmi tartalmak felismerése, erkölcsi választások értelmezése, és véleményezése (pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála). Kisepikai művek műelemzéseinek eljárásainak alkalmazása, a műelemzések	

	alapján következtetések, általánosan érvényes megállapítások megfogalmazása. Szövegtudás megosztása kifejező előadással.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A XX. század magyar novellairodalma</p> <ul style="list-style-type: none"> - önálló gyűjtőmunka, bemutatás, feldolgozás - a novellák elhelyezése a korban - Gelléri Andor Endre: Egy fillér; A vén Panna tükre - Nagy Lajos: Képtelen természetrajz 	<ul style="list-style-type: none"> - kreatív gyakorlatok a megjelenítésre - a különböző stílusrétegek iránti fogékonyság növelése - a tájékozódás lehetőségének megismerése az olvasott irodalmi műveken keresztül. - kortárskapcsolatok 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> témák, tematikus kapcsolódások a festészetben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> beavatás; bűn, bűnhődés, lelkiismeret.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás, élménymegosztás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A magyar színházművészet rövid áttekintése	
Előzetes tudás	A drámai műnem, drámai szerkezet, drámai jellem, jellemtípusok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A drámában megjelenített konfliktusok, erkölcsi választások mérlegelése és értékelése, azonosulás a műben megjelenített pozitív értékekkel, magatartásokkal.</p> <p>Drámai mű(-/vek) közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl. szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség drámai hősök jellemzésére, kapcsolataik, konfliktusaik elemzésére. A tragikum/komikum mint műfajformáló minőség megértése, műbeli megjelenési formáinak felismerése. Különböző dramatikus formák kipróbálása révén (pl. helyzetgyakorlat, stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció) az empátikus készségek fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A magyar színházművészet rövid áttekintése</p> <p>A színház és a filmművészet összevetése</p> <p>A musical és sajátosságai</p>	<ul style="list-style-type: none"> - emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások összetettségének megismerése, megbeszélése, előadása - erkölcsi konfliktusok feltárása 	<p><i>Dráma és tánc:</i> dráma és színház; a tragikus, a komikus minőség megjelenítése; színházi előadás</p>

<p>Valahol Európában – film</p> <p>Dés L. – Nemes I.: Valahol Európában musical</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a katarzis – a film és a musical megtekintése, összevetése 	<p>elemzése, értékelése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> tragikus/komikus történet, cselekmény; érték, értékvesztés.</p>
---	---	--